

§ 358

Dnr: KS 2024/992

Yttrande över delbetänkande SOU 2024:63, Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar

Beslut

Kommunstyrelsen antar remissvar på betänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63) daterat 2024-11-15 som sitt eget.

Sammanfattning av ärendet

Stenungsunds kommun har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar, SOU 2024:63. I betänkandet föreslås en ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen som ska tillåta myndigheter att dela sekretessbelagd information i syfte att motverka och förebygga välfärdsbrottslighet.

I kommunens remissvar framgår att förslaget anses förbättra kommunernas förutsättningar för att förebygga och motverka brott i välfärden men att kommunen har synpunkter på bestämmelsens omfattning och konsekvenser. Kommunen anser bland annat att intresseavvägningar måste göras i varje enskilt fall och att förslagets påverkan på förtroendet för socialtjänsten behöver utredas närmare. Dessutom väntas förslaget leda till ökad arbetsbörda och kostnader för kommunerna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-11-15

Remissvar på SOU 2024:63, 2024-11-15

Beslutsgång

Ordförande frågar om kommunstyrelsen kan besluta i enlighet med förvaltningens förslag och finner att så sker.

Beslut skickas till

cecilia.vilen@stenungsund.se

Justitiedepartementet

Dnr Ju2024/01778

Remissvar på betänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63)

Stenungsunds kommuns inställning till förslaget

En utökad möjlighet till informationsdelning mellan myndigheter skulle förbättra förutsättningarna för att förebygga och motverka brott i välfärden. Stenungsunds kommun anser att förslaget skulle få en positiv inverkan på kommunernas samlade förmåga att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet. Förslaget skulle ge kommunerna bättre förutsättningar att utföra kommunernas brottsförebyggande uppgifter. Stenungsunds kommun finner dock anledning att lämna några synpunkter på den föreslagna bestämmelsens omfattning och på konsekvenserna av tillämpningen.

Synpunkter som bör beaktas

Möjligheten till rutinmässiga utlämnanden (Avsnitt 6.4)

I utredningen framhålls att den föreslagna bestämmelsen medger rutinmässiga utlämnanden. Det innebär att en myndighet kan komma att ha en stående begäran om att utfå en mängd uppgifter från en annan myndighet. Vidare anges att såväl prövningen av förutsättningarna för att lämna ut uppgiften som intresseavvägningen i sådana fall måste göras på förhand. Kommunen anser att en sådan ordning inte kan utläsas i den föreslagna lydelsen, utan att utformning snarare talar för att det krävs en intresseavvägning i varje enskilt fall.

Utformningen av den föreslagna bestämmelsen förutsätter en intresseavvägning mellan intresset som sekretessen ska skydda och intresset av att uppgiften lämnas ut. En uppgift ska inte lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. Om sekretesskyddet ska kunna upprätthållas i situationer där ett utlämnande kan framstå som mycket olämpligt eller resultatet av utlämnandet skulle framstå som stötande behöver intresseavvägningen göras i varje enskilt fall. Kommunen skulle få svårt att identifiera och upprätthålla skyddet i nyss nämnda situationer om intresseavvägningen skulle göras på förhand, utan beaktande av omständigheterna i de enskilda fallen. En sådan ordning som föreslås vid rutinmässiga utlämnanden är främmande vid tillämpning av sekretessbestämmelser med skaderekvisit och skulle riskera att underminera sekretesskyddet.

Stenungsunds kommun ser gärna att det tydliggörs närmare hur intresseavvägningen för rutinmässiga utlämnanden ska göras.

Konsekvenser för socialtjänsten (Avsnitt 8.5.2)

Frågan om hur ett ökat informationsutbyte skulle påverka allmänhetens förtroende för socialtjänsten och socialtjänstens möjlighet att bedriva sin verksamhet är av central betydelse. Av utredningen framgår att det finns begränsad forskning som belyser hur en ökad informationsdelning skulle påverka förtroendet för socialtjänsten. Stenungsunds kommun anser därav att riskerna och konsekvenserna av en utökad informationsdelning när det gäller förtroendet för socialtjänsten behöver problematiseras och utredas närmare.

I socialtjänsten förekommer uppgifter om enskildas personliga förhållanden som kan vara lika integritetskänsliga som uppgifter som förekommer i hälso- och sjukvården. Sådana uppgifter finns exempelvis i verksamheter som utreder och beviljar insatser utifrån enskildas personliga behov såsom den sociala barn- och ungdomsvården, socialpsykiatri, skadligt bruk/beroende och våld i nära relation. Stenungsunds kommun anser att det finns skäl för att ställa högre krav för sekretessgenombrott för sådana känsliga uppgifter än vad utredningen föreslår.

I utredningen anges att komplexiteten i nuvarande reglering har inneburit att informationsutbyte med socialtjänsten varit svårt. Stenungsunds kommuns uppfattning är att reglerna i sig inte tillåter ett större utlämnande än vad som skett. Kommunen bedömer att den föreslagna sekretessbrytande bestämmelsen skulle leda till ett ökat uppgiftsutlämnande för socialtjänsten. Skälet till detta är att rekvisitet "övervägande skäl" uppställer en förhållandevis låg tröskel för ett sekretessgenombrott, snarare än att regeln som sådan är mindre komplex. Givet förslaget utformning kommer en bedömning även fortsatt att behöva ske i varje enskilt fall, och vilket intresse som väger tyngst kommer i slutändan alltid att vara upp till den enskilde handläggaren att bedöma. Kommunen är därför tveksam till om förslaget skulle förenkla för socialtjänstens medarbetare.

Konsekvenser av ett ökat uppgiftslämnande (Avsnitt 12)

Det är svårt för kommunerna att överblicka konsekvenserna av tillämpningen av den föreslagna bestämmelsen. En anledning till detta är den vidsträckta utformningen av de syften då sekretessgenombrott ska kunna komma i fråga. Kommunen ser dock att många myndigheter efterfrågar utökade möjligheter att ta del av uppgifter från kommunerna och särskilt socialtjänsten. Förslaget väntas därmed leda till en ökad arbetsbörda för kommunerna och Stenungsunds kommun bedömer att det finns risk för att informationsutbytet utvecklas till att utgöra en oproportionerligt stor del av socialtjänstens arbete.

Ekonomiska konsekvenser för kommuner (Avsnitt 12.3.3)

I utredningen framhålls att kostnader för den ökade arbetsbörda som förslaget kan medföra måste vägas mot utgiftsminskningar som förväntas uppstå hos kommunerna till följd av minskade felaktiga utbetalningar och ökade skatteintäkter. Det anges att förslaget på sikt inte bedöms innebära någon ökad kostnad för kommunerna. Som framförts tidigare, ser Stenungsunds kommun att ett stort antal myndigheter efterfrågar uppgifter från kommunerna,

vilket med stor sannolikhet leder till en arbetsbörda som får både administrativa och ekonomiska konsekvenser. Förutom ökade kostnader för arbetstid kommer kommunerna troligtvis även ha kostnader för anpassning eller anskaffning av tekniska lösningar som säkrar administrationen och informationsutbytet. Stenungsunds kommun menar att det därför krävs en fördjupad utredning kring vilka kostnader som kommunerna kan väntas få med anledning av förslaget, både i det korta och långa perspektivet.

STENUNGSUNDS KOMMUN